

ОКРЕМІ АСПЕКТИ АРЕШТУ МАЙНА У СВІТЛІ ПРАКТИКИ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ПАЛАТИ ВИЩОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО СУДУ

У статті досліджено критерії віднесення документів, особистих записів особи до категорії «майно» в контексті накладення арешту на майно, вилучене за результатами огляду, обшуку на стадії досудового розслідування. Встановлено, що такі матеріальні об'єкти мають ознаки майна лише у випадку, якщо вони можуть бути об'єктами цивільних прав, мати істотну художню, наукову, літературну, економічну цінність як загалом, так і виключно для володільця майна. Проаналізовано практику Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду стосовно накладення арешту на документи та особисті записи, практику Європейського суду з прав людини в контексті визначення критеріїв віднесення документів до майна. Наголошено на необхідності внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України в частині чіткого визначення, які матеріальні об'єкти під час огляду, обшуку вилучаються, а які тимчасово вилучаються, належать до категорії «майно» та потребують вирішення слідчим суддею питання про їх арешт. Запропоновано внести зміни до частини 7 статті 236 та частини 7 статті 237 КПК України та привести їх у відповідність до положень статті 16 КПК України та норм цивільного права.

Ключові слова: кримінальне провадження, тимчасово вилучене майно, документи, право власності, арешт майна.

Однією з актуальних проблем арешту майна як заходу забезпечення кримінального провадження є правильне визначення слідчим, прокурором предметів матеріального світу, які підлягають арешту. З огляду на положення глави 17 Кримінального процесуального кодексу (КПК) України та її назву «Арешт майна», арешту підлягає не будь-який матеріальний об'єкт, а лише той, який має ознаки майна.

Проблемні аспекти обмеження права власності осіб у кримінальному провадженні висвітлювали у своїх роботах В. І. Галаган, І. А. Галась, В. В. Горошко, В. А. Завтур, Г. М. Куцкір, М. В. Лепей, Л. М. Лобойко, Ю. М. Мирошніченко, Н. С. Моргун, О. В. Музиченко, О. Ю. Татаров, В. М. Тертишник, А. Р. Туманянц та інші дослідники. Однак у їхніх працях розглянуто загальні питання накладення арешту на майно, а специфіку діяльності Вищого антикорупційного суду (ВАКС) та його Апеляційної палати наразі не досліджено.

Метою статті є висвітлення проблеми накладення арешту на документи, особисті записи особи та критеріїв їх віднесення до категорії «майно» у разі вилучення слідчим (відповідно до частини 2 статті 38 КПК України, до органів досудового

розслідування, крім слідчих, належать також і детективи), прокурором під час огляду, обшуку.

У частині 1 статті 2 КПК України одним із завдань кримінального провадження визначено забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування (кримінальних правопорушень) і судового розгляду. Для виконання цього завдання на стадії досудового розслідування слідчий під час проведення таких слідчих (розшукових) дій, як огляд та обшук, повинен чітко визначити, які матеріальні об'єкти належать до речей (майна) та підлягають арешту на підставі ухвали слідчого судді, як це передбачено частиною 5 статті 171 КПК України, а які – не мають ознак майна та можуть правомірно вилучатися уповноваженою службовою особою та долучатися до матеріалів кримінального провадження як джерела доказів без їх арешту.

На нашу думку, неправильне розуміння органами досудового розслідування того, що саме підлягає арешту, зумовлене відсутністю в кримінальному процесуальному законі розрізнення між собою речей та інших матеріальних об'єктів, що зумовлює помилки під час вирішення зазначених питань.

Зокрема, частиною 7 статті 236 КПК України передбачено, що під час обшуку слідчий, прокурор має право оглядати і вилучати документи, тимчасово вилучати речі, які мають значення для кримінального провадження. Розрізливши правовий статус документів, які вилучаються відповідно до ухвали слідчого судді, та речей, які належать до тимчасово вилучених (відповідно – підлягають арешту), законодавець у цій самій процесуальній нормі повністю їх отожднює та вказує, що вилучені речі та документи, які не входять до переліку, щодо якого прямо надано дозвіл на відшукання в ухвалі про дозвіл на проведення обшуку, та не належать до предметів, які вилучені законом з обігу, вважаються тимчасово вилученим майном. Аналогічна норма міститься і в частині 7 статті 237 КПК України, яка визначає повноваження слідчого, прокурора під час огляду місцевості, приміщення, речей та документів.

Наведене дає змогу зробити висновок, що з погляду процесуального закону будь-який вилучений слідчим матеріальний об'єкт є «реччю».

У цьому контексті слід погодитися з Ю. М. Мирошниченком, який звертає увагу на положення статті 179 Цивільного кодексу України, що визначає річ як предмет матеріального світу, щодо якого можуть виникати цивільні права та обов'язки, й наголошує, що речі відрізняються від інших предметів матеріального світу здатністю задовольняти потреби людини, бути об'єктом цивільно-правового обігу. Цей науковець пропонує логічну конструкцію, відповідно до якої кожна річ може бути визнана речовим доказом, якщо вона відповідає вимогам статті 98 КПК України, проте не кожен речовий доказ є річчю. Увага до проблеми правильного визначення правового статусу вилучених слідчими предметів матеріального світу, переконаний Ю. М. Мирошниченко, зумовлена насамперед судовою практикою безпідставного накладення арешту слідчими суддями на біологічні, біометричні сліди, недопалки, інші предмети, які не відповідають юридичним ознакам речі, а отже не є тимчасово вилученим майном та не підлягають арешту¹.

Таку позицію поділяє і В. В. Горошко, яка пропонує доповнити статтю 167 КПК України частиною третьою, у якій зазначити, що

«тимчасово вилученим майном не вважаються [...] об'єкти, які мають нематеріальний характер або не є майном у значенні ст. 190 Цивільного кодексу України»².

Чинне законодавче регулювання тимчасового вилучення майна, як зазначають В. І. Галаган та Н. С. Моргун, не сприяє швидкому та повному встановленню обставин вчиненого злочину, оскільки замість проведення невідкладних дій слідчий зобов'язаний протягом 48 годин після вилучення майна чи матеріальних об'єктів, які не мають ознак майна, звернутися з клопотанням, погодженим з прокурором, до слідчого судді для вирішення питання про їх арешт. Лише після цих дій, у кращому разі, фактично втративши добу та дочекавшись розгляду цього питання слідчим суддею не пізніше дня надходження клопотання до суду, слідчий має реальну можливість використовувати вилучені ним матеріальні об'єкти для проведення необхідних процесуальних дій³.

Вирішення на законодавчому рівні аналізованого питання найбільшою мірою важливе під час розслідування й судового розгляду матеріалів про корупційні злочини. Саме в цих випадках процес доказування ускладнений через їх замаскованість, вчинення протягом значного проміжку часу, залучення значної кількості осіб. Зауважимо, що в практичній діяльності Апеляційної палати ВАКС наразі не вироблено єдиного підходу до накладення арешту на матеріальні об'єкти, що не мають ознак майна.

Залишаючи без змін ухвали слідчих суддів ВАКС про арешт майна, судді Апеляційної палати цього суду переважно звертають увагу на належність вилучених об'єктів до речових доказів згідно зі статтею 98 КПК України, обґрунтування мети такого арешту, визначеної в частині 2 статті 170 КПК України, та врахування обставин, передбачених частиною 2 статті 173 цього Кодексу. При цьому питанню розрізнення речей (майна) та інших матеріальних об'єктів належної уваги не приділено, що має наслідком накладення арешту на документи (акти здавання-приймання наданих послуг, платіжні доручення, договори, накладні, довіреності), записники, щоденники, аркуші паперу з нотатками,

¹ Юрій Мирошниченко, «Кожна річ може бути визнана речовим доказом, але не кожен речовий доказ є річчю», *Закон і бізнес*, 12 квітня, 2013, https://zib.com.ua/ua/15358-kozhna_rich_mozhe_buti_viznana_rechovim_dokazom_ale_ne_kozhe.html.

² Валентина Горошко, «Тимчасове вилучення майна (кримінальний процесуальний аспект)» (дис. канд. юрид. наук, Одеський державний університет внутрішніх справ, 2018), 97, http://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/Disertatsiya_Goroshko_V.V..pdf.

³ Володимир Галаган, Надія Моргун, *Недоторканність права власності як засада кримінального провадження на досудовому розслідуванні* (Київ: УкрДГПІ, 2017), 124–25.

листи, папки-швидкозшивачі та інші матеріальні об'єкти, які не належать до речей (майна)⁴.

Інший підхід до цієї проблеми відображений в ухвалі Апеляційної палати ВАКС від 30 вересня 2020 року у справі № 991/7188/20, якою скасовано ухвалу слідчого судді ВАКС від 28 серпня 2020 року та відмовлено в задоволенні клопотання прокурора про накладення арешту на майно. У мотивувальній частині свого рішення суд апеляційної інстанції, проаналізувавши положення розділу III Цивільного кодексу України, сформулював цікаву правову позицію, розрізливши речі як майно і речі немайнового характеру в кримінальному процесуальному розумінні категорії «річ». Зокрема, суд апеляційної інстанції вказав, що речі та документи, які містять ознаки доказу в кримінальному провадженні, однак «не наділені ознаками майна, не є об'єктами цивільних прав, не мають історичної, художньої, наукової, літературної, економічної або іншої істотної цінності, зокрема, для особи, у якій вони вилучені (листи, чорнові записи, блокноти, візитівки, подарункові договори, рахунки на оплату, накладні, чеки, довіреності, речі немайнового характеру тощо)», не належать до тимчасово вилученого майна та не потребують вирішення питання про арешт⁵. Такі речі та документи долучаються слідчим до матеріалів кримінального провадження та зберігаються в них згідно з правилами, передбаченими законом.

Скасування ухвали слідчого судді апеляційний суд пояснив тим, що вилучені речі та документи «не мають жодної істотної цінності, корисних властивостей, їх вилученням не завдається майнової шкоди володільцям, такі дії не містять ознак втручання у володіння особою майном»⁶.

З наведеної Апеляційною палатою ВАКС правової позиції вбачається, що не будь-яка вилучена річ, у тому числі документ, у правовому розумінні

є майном у кримінальному провадженні. Суд навіть широкий перелік випадків, коли річ має ознаки майна, зацентрувавши увагу на тому, що документи, особисті записи належать до майна лише у разі, якщо вони мають певну культурну, історичну, іншу істотну цінність як загалом, так і виключно для особи, в якій такі речі вилучають.

Така позиція Апеляційної палати ВАКС відповідає практиці Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ), відповідно до якої визнання документів майном відбувається у разі, якщо вони мають економічну цінність для особи. Зокрема, у пункті 53 рішення у справі «*Tre Traktörer Aktiebolag v. Sweden*» суд зазначив, що ліцензія на продаж алкогольних напоїв є майном у розумінні статті 1 Протоколу 1 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, оскільки її збереження було однією з визначальних умов ведення бізнесу компанією заявника⁷.

Також у справі «*East/West Alliance Limited v. Ukraine*» ЄСПЛ визнав вилучення податковою міліцією оригіналів документів, які посвідчують право власності компанії заявника на літаки, порушенням права на мирне володіння особою своїм майном, закріпленого у статті 1 Протоколу 1 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Відсутність цих документів у заявника призвела до продажу літаків на публічному аукціоні, попри наявність остаточного судового рішення на користь компанії заявника в національних судах⁸.

На думку А. Р. Туманянц та В. І. Медведєва, документи можна розглядати як рухоме майно з огляду на положення частини 10 статті 170 КПК України. Досліджуючи проблему вилучення та арешту особистих документів, ці науковці зауважують, що правомірним є накладення арешту на них у разі вчинення кримінальних правопорушень, де вони є знаряддям вчинення злочину, предметом протиправних посягань, або можуть бути об'єктом експертного дослідження, наприклад злочинів, передбачених статтями 185 (крадіжка), 332 (незаконне переправлення осіб через державний кордон України), 358 (підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів) Кримінального кодексу України⁹.

⁷ *Tre Traktörer Aktiebolag v. Sweden*, 10873/84 (ECHR. July 7 1989), <http://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-57586>. Переклад автора.

⁸ *East/West Alliance Limited v. Ukraine*, 19336/04, § 173-176, 212, 213 (ECHR. January 23 2014), <http://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-140029>. Переклад автора.

⁹ А. Р. Туманянц та В. І. Медведєв, «Окремі проблеми практики накладення арешту на особисті документи в кримінальному провадженні», *Право і суспільство* 2, ч. 3 (2020): 173-74, <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.2-3.27>.

⁴ Справа № 760/17529/19, провадження № 11-сс/991/49/19 (Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду. 30 жовтня, 2019), <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85335933>

Справа № 991/984/19, провадження № 11-сс/991/147/19 (Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду. 25 листопада, 2019), <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85952105>

Справа № 761/26967/19, провадження № 11-сс/991/59/20 (Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду. 15 січня, 2020), <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86983956>

Справа № 991/1668/19, провадження № 11-сс/991/45/20 (Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду. 24 січня, 2020), <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87270095>

Справа № 760/20927/19, провадження № 11-сс/991/50/19 (Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду. 24 жовтня, 2019), <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85239252>

⁵ Справа № 991/7188/20, провадження № 11-сс/991/745/20 (Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду. 30 вересня, 2020). Загальний доступ до ухвали обмежений відповідно до ч. 4 ст. 4 Закону України «Про доступ до судових рішень».

⁶ Там само.

З огляду на положення статей 99, 100 КПК України, документ – це, передусім, спеціально створений з метою збереження інформації матеріальний об'єкт, який містить відомості, що можуть бути використані як доказ факту чи обставин, що встановлюють під час кримінального провадження. Вилучений слідчим документ, у тому числі як речовий доказ, зберігається стороною обвинувачення протягом усього часу кримінального провадження у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. За клопотанням володільця документа слідчий може видати його копію, за потреби – оригінал, долучивши замість нього до кримінального провадження завірених копії. З огляду на наведені норми закону, документи (особисті документи) є процесуальними джерелами доказів, які за загальним правилом можуть бути вилучені слідчим без звернення до слідчого судді з клопотанням про їх арешт. Тож не можна повною мірою погодитися з позицією А. Р. Туманянц та В. І. Медведєва щодо віднесення документів до категорії рухомого майна.

Документ слід вважати майном лише тоді, коли він має певну істотну цінність як загалом, так і виключно для його володільця, вилученням документа йому завдається майнова шкода, а тому правомірність та обґрунтованість такого вилучення підлягає перевірці слідчим суддею під час розгляду клопотання слідчого, погодженого прокурором, про арешт майна. Правильна оцінка правового статусу документа як матеріального об'єкта є завданням слідчого, а у разі, коли внаслідок вилучення документа особа знає втручання у мирне володіння своїм майном – слідчого судді та в подальшому – суду апеляційної інстанції.

Дослідивши критерії розмежування речей (майна) та інших об'єктів матеріального світу на основі аналізу положень КПК України, практики Апеляційної палати ВАКС, ЄСПЛ, можемо зробити висновок, що чинне регулювання правового статусу матеріальних об'єктів, які вилучає слідчий під час огляду, обшуку, створює низку проблем у правозастосовній практиці. Слід звернути особливу увагу на невідале формулювання законодавцем положень частини 7 статті 236 КПК України, згідно з якою вилучені речі та документи, які не входять до переліку, щодо якого прямо надано дозвіл на відшукання в ухвалі про дозвіл на проведення обшуку, та не належать до предметів, вилучених законом з обігу, вважаються тимчасово вилученим майном. Зміст цитованої норми полягає в тому, що належність певного предмета матеріального світу до речей (майна)

з погляду кримінального процесуального закону залежить від того, чи входить цей предмет до переліку, викладеного в ухвалі про дозвіл на обшук. Очевидно, що відмежування речей від інших об'єктів матеріального світу залежить від їх цивільно-правових характеристик, проаналізованих нами раніше, а не від того, чи входять такі речі, матеріальні об'єкти до переліку, визначеного слідчим суддею в ухвалі про дозвіл на проведення обшуку.

Зокрема, в ухвалі Апеляційної палати ВАКС від 30 вересня 2020 року колегія суддів наголосила, що «будь-яке майно, вилученням якого держава в особі слідчого, прокурора втручається у право володіння особи цим майном, є вилученим тимчасово і у встановлені законом строки таке майно має бути арештоване судовим рішенням або повернуте володільцю»¹⁰. Апеляційна палата ВАКС дійшла важливого висновку про те, що дозвіл слідчого судді на відшукання певної речі шляхом обшуку не звільняє слідчого, прокурора від обов'язку оглянути вилучене майно та вирішити, чи має воно ознаки речового доказу і підлягає арешту, чи такі ознаки відсутні і майно підлягає негайному поверненню володільцеві¹¹.

У зв'язку з викладеним пропонуємо вилучити з частини 7 статті 236 КПК України останнє речення, яке закріплює норму, що штучно обумовлює належність матеріальних об'єктів до тимчасово вилученого майна їх наявністю чи відсутністю в переліку, визначеному ухвалою слідчого судді про дозвіл на проведення обшуку. Також пропонуємо внести зміни до частини 7 статті 237 КПК України, а саме: «При огляді слідчий, прокурор або за їх дорученням залучений спеціаліст має право [...] *оглядати і вилучати документи, тимчасово вилучати речі*, які мають значення для кримінального провадження» – та вилучити з цієї частини останнє речення, яке автоматично визначає належність документів до тимчасово вилученого майна.

Запропоновані зміни приведуть положення частини 7 статті 236 та частини 7 статті 237 КПК України у відповідність до вимог статті 16 КПК України, яка визначає, що позбавлення або обмеження права власності під час кримінального провадження здійснюється лише на підставі вмотивованого судового рішення, ухваленого в порядку, передбаченому цим Кодексом. Таким

¹⁰ Справа № 991/6740/20, провадження № 11-сс/991/728/20 (Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду. 30 вересня, 2020). Загальний доступ до ухвали обмежений відповідно до ч. 4 ст. 4 Закону України «Про доступ до судових рішень».

¹¹ Там само.

судовим рішенням є саме ухвала про арешт майна, згідно з якою особа позбавляється права на відчуження, розпорядження та/або користування майном, а не ухвала про дозвіл на проведення обшуку чи огляду, яку постановляють з іншою метою – виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення.

Наведені пропозиції дозволять узгодити аналізовані положення кримінального процесуального закону з цивільно-правовими нормами та чітко визначити, що речі підлягають тимчасовому вилученню, правомірність та обґрунтованість

якого підлягає перевірці слідчим суддею, а документи, за загальним правилом, вилучаються та зберігаються стороною обвинувачення протягом усього часу кримінального провадження. Володілець документа, як уже зазначалось раніше, зберігає право на отримання копії чи навіть оригіналу вилученого документа, а у разі, якщо таким вилученням, на думку володільця, здійснюється втручання у мирне володіння особою майном – звернутись до слідчого, прокурора з клопотанням про повернення тимчасово вилученого майна або до слідчого судді зі скаргою на їх бездіяльність з його неповернення.

Список використаної літератури

- Галаган, В. І., та Н. С. Моргун. *Недоторканність права власності як засада кримінального провадження на досудовому розслідуванні*. Київ: УкрДГПІ, 2017.
- Горошко, Валентина. «Тимчасове вилучення майна (кримінальний процесуальний аспект)». Дис. канд. юрид. наук, Одеський державний університет внутрішніх справ, 2018. http://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/Disertatsiya_Goroshko_V.V.pdf

- Мирошніченко, Юрій. «Кожна річ може бути визнана речовим доказом, але не кожен речовий доказ є річчю». *Закон і бізнес*, 12 квітня, 2013. https://zib.com.ua/ua/15358-kozhna_rich_mozhe_buti_viznana_rechovim_dokazom_ale_ne_kozhe.html
- Туманянц, А. Р., та В. І. Медведєв. «Окремі проблеми практики накладення арешту на особисті документи в кримінальному провадженні». *Право і суспільство* 2, ч. 3 (2020): 173–74. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.2-3.27>

Bibliography

- Halahan, V. I., and N. S. Morhun. *Nedotorkannist prava vlasnosti yak zasada kryminalnoho provadzhennia na dosudovomu rozsliduvanni* [Inviolability of property rights as a basis for criminal proceedings in pre-trial investigation]. Kyiv: UkrDHR, 2017 [in Ukrainian].
- Goroshko, Valentyna. “Temporary seizure of property (criminal procedural aspect).” Thesis for the degree of Candidate of Law (Doctor of Philosophy), Odesa State University of Internal Affairs, 2018. http://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/Disertatsiya_Goroshko_V.V.pdf [in Ukrainian].

- Myroshnychenko, Yurii. “Kozhna rich mozhe buty vyznana rechovym dokazom, ale ne kozhen rechovy dokaz ye richchiu” [“Every item of property may be considered as material evidence, but not every material evidence is an item of property”]. *Zakon i biznes* [Law and Business], April 12, 2013. https://zib.com.ua/ua/15358-kozhna_rich_mozhe_buti_viznana_rechovim_dokazom_ale_ne_kozhe.html [in Ukrainian].
- Tumanyanc, A. R., and V. I. Medvediev. “Certain problems of the practice of the seizure on personal documents in the criminal proceedings.” *Law and Society* 2, part 3 (2020): 173–74. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.2-3.27> [in Ukrainian].

Denys Bykov

CERTAIN ASPECTS OF ARREST OF PROPERTY IN LIGHT OF THE CASE LAW OF THE APPEAL CHAMBER OF THE HIGH ANTI-CORRUPTION COURT

The article explores the problems of a temporary seizure and arrest of property in the course of pre-trial investigation in light of the case law of the Appellate Chamber of the High Anti-Corruption Court and the European Court of Human Rights.

It is outlined that investigators face particular problems with differentiation of material objects that are subject to seizure upon the decision of an investigator or a prosecutor and may be used for the purposes of the criminal proceedings and those which fall into the category of temporarily seized property, and the legality of their seizure is subject to control by an investigating judge. Investigating judges face the same difficulties which result in decisions on arrest imposed on biological, biometric traces, cigarette butts and other material objects that are not subject to arrest for they do not belong to the category of property. The author analyses whether documents, personal notes, and other items of the kind may be regarded as property and the criteria to categorize them as such. It is concluded that if these items are used as evidence in the criminal proceedings but have no characteristics of property, are not objects of civil rights, have no historical, artistic, scientific, literary, economic, or any other significant value in general or for a certain individual, they are not subject to judicial control and arrest and should be attached to the criminal proceedings in accordance with the rules prescribed by the Criminal Procedural Code of Ukraine.

The author pays particular attention to the unfortunate wording of Part 7 of Article 236 of the Criminal Procedural Code of Ukraine, which prescribes that seized objects and documents not included in the list of items to be found in the course of a search, contained in the decision of the investigating judge on permission to conduct a search, are considered temporarily seized property. This legal norm makes the issue of whether certain items belong to the category of property dependent upon their inclusion in the list or absence in the list, contained in the decision of the investigating judge. Such an approach contradicts the basic principles of the property law. Therefore, the norm should be excluded from Part 7 of Article 236 of the Code. The author also suggests to change the wording of Part 7 of Article 237 of the Code and to clearly outline that documents, as a general rule, are seized and items that fall into the category of property are temporarily seized.

The suggested approach will lead to harmonization of the norms of criminal procedural law with those of civil law, setting clear and understandable criteria for defining the legal status of items seized or temporarily seized in the course of examination or search and fulfilling the tasks of effective and impartial pre-trial investigation.

Keywords: criminal proceedings, temporarily seized property, documents, property right, arrest of property.

Матеріал надійшов 14.04.2021

Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0)